

V-DAY V BÁBKOVOM DIVADLE NA RÁZCESTÍ

→ Mgr. art. Soňa Kočanová, ArtD.,
prodekanka pre umenie, vedu, výskum a medzinárodné vzťahy FDU

Študentky Katedry herectva Fakulty dramatických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici Eva Gribová, Klára Novotná, Zuzana Zaušková a Martina Chmelanová sa v Bábkovom divadle na Rázcestí v Banskej Bystrici zúčastnili 14. februára 2023 na scénickom čítaní z knihy *Monológy* vagíny autorky Eve Ensler v preklade Jany Juráňovej. Zo svetoznámej knihy, ktorá bola ocenená Obie-Award, čítalo 13 bystrických výnimočných žien, autorít z univerzitého, učiteľského, občianskeho, divadelného a študentského života. Okrem našich poslucháčok účinkovali tiež Lujza Urbančová, Diana Javorčíková, Daniela Kováčová, Marta Gajdošíková, Jana Sýkorová, Barbora Bystrianska, Mária Šamajová, Marianna Mackurová a Veronika Zelinová. Týmto čítaním sme sa pripojili k V-Day, k hnutiu Nemlčme, zastavme násilie páchané na ženách.

Divadelnú hru autorky Eve Ensler, prelomové a preslávené *Vagina monológy*, odohrali prvýkrát v New Yorku v roku 1998 práve 14. februára. Predstavenie stojí na fiktívnych monológoch inšpirovaných rozhovormi s vyše 200 ženami a otvorene hovorí o ženskom tele. Odhaľuje starosti aj radosti v súvislosti s ním a dodnes patrí medzi oceňované a kultové diela. *New York Times* ho v roku 2006 nazvali „pravdepodobne najdôležitejším politickým divadlom poslednej dekády.“ Uvedenie tohto predstavenia bolo začiatkom niečoho väčšieho. Diváci sa pri tejto príležitosti rozhodli pomôcť a vyzbierali vyše 250-tisíc dolárov pre miestne organizácie bojujúce proti násiliu. Bol to prvý V-Day v histórii. V-Day dnes poznáme ako globálne aktivistické hnutie, ktoré Ensler spustila, aby pomohla bojovať proti násiliu páchaného na ženách a dievčatách. Písmeno „V“ v názve síce na prvý pohľad súvisí s Valentínom, no podľa hnutia odkazuje aj na slová vagína a víťazstvo. V angličtine ním tiež začína slovo violence, teda násilie. V-Day apeluje na zastavenie násilia páchaného na ženách a každoročne sa doň zapájajú stovky univerzít, občianskych združení, neformálnych skupín žien. Bábkové divadlo na Rázcestí bolo prvým divadlom na Slovensku, ktoré v spolupráci so ženským krízovým centrom Fenestra z Košíc v roku 2003 organizovalo študentské čítanie v troch mestách

(Banská Bystrica, Košice, Prešov). Myšlienky knihy, pri ktorej písaní sa Ensler inšpirovala príbehmi obetí, ako aj V-Day, sú stále aktuálne. O to viac v čase, keď sa neschválila novelizácia trestného zákona o znásilnení, čo neuľahčuje život obetiam a preživším.

Výťažok z podujatia bol venovaný na podporu združenia DEBORA, útulku pre matky s deťmi v Banskej Bystrici.

